

به نام خدا

کدام استان ها نقش بیشتری در تولید محصولات زراعی دارند؟

(سیدعلی لطفی زاده ۰۸/۰۲/۱۳۹۹)

کدام استان ها نقش بیشتری در تولید محصولات زراعی دارند؟ براساس نتایج آمارگیری زراعت در سال آبی ۱۳۹۶-۹۷ که از سوی مرکز آمار ایران منتشر گردیده است، همه ۳۱ استان کشور، در تولید محصولات زراعی سهم هستند، اراضی زراعی مجموعاً ۱۵,۵۸۰,۷۴۱ هکتار می باشد که ۶,۲۲۹,۸۳۷ هکتار آن (۴۰٪) زیر کشت آبی و ۹,۳۵۰,۹۰۷ هکتار آن (۶۰٪) زیر کشت دیم قرار دارد. لیکن در این میان سهم استان ها از وسعت اراضی کشاورزی تا تولید محصولات تفاوت های آشکاری دارد. استان خراسان رضوی با داشتن ۱,۵۳۸,۵۵۴ هکتار اراضی زراعی که ۹,۹٪ از مجموع اراضی زراعی کشور را در بر می گیرد، دارای بیشترین وسعت اراضی زراعی می باشد. استان یزد با داشتن ۳۵,۱۰۲ هکتار اراضی زراعی که حدود ۰,۲ درصد از کل اراضی کشور را تشکیل می دهد، کمترین وسعت اراضی کشاورزی را داشته و تنها استانی می باشد که فاقد کشت دیم است. در وسعت اراضی کشت آبی، استان خوزستان با داشتن ۸۸۹,۳۷۹ هکتار، ۱۴,۳٪ از کل این اراضی را در اختیار دارد و در کشت دیم استان آذربایجان شرقی با داشتن ۱,۰۴۶,۱۳۱ هکتار، ۱۱,۲٪ از اراضی زراعی کشت دیم کشور را در اختیار دارد.

استان هایی که دارای بیشترین وسعت اراضی زراعی می باشند عبارتند از :

ردیف	نام استان	کل اراضی زراعی		اراضی زراعی آبی		اراضی زراعی دیم	
		وسعت (هکتار)	سهم (درصد)	وسعت (هکتار)	سهم (درصد)	وسعت (هکتار)	سهم (درصد)
*	کل کشور	۱۵,۵۸۰,۷۴۱	۱۰۰٪	۶,۲۲۹,۸۳۷	۴۰٪	۹,۳۵۰,۹۰۷	۶۰٪
۱	خراسان رضوی	۱,۵۳۸,۵۵۴	۹,۹٪	۷۶۶,۶۷۳	۱۲,۳٪	۷۷۱,۸۸۱	۸,۳٪
۲	خوزستان	۱,۳۹۱,۴۷۴	۸,۹٪	۸۸۹,۳۷۹	۱۴,۳٪	۵۰۲,۰۹۵	۵,۴٪
۳	آذربایجان شرقی	۱,۳۰۲,۶۰۹	۸,۴٪	۲۵۶,۴۷۸	۴,۱٪	۱,۰۴۶,۱۳۱	۱۱,۲٪
۴	کردستان	۹۳۳,۹۷۶	۶٪	۷۵,۷۶۸	۱,۲٪	۸۵۸,۲۰۸	۹,۲٪
۵	همدان	۹۲۳,۷۵۵	۵,۹٪	۱۸۳,۱۲۵	۲,۹٪	۷۴۰,۶۳۰	۷,۹٪
۶	زنجان	۸۵۶,۹۴۶	۵,۵٪	۱۰۴,۶۹۸	۱,۷٪	۷۵۲,۲۴۹	۸٪
۷	فارس	۸۴۹,۹۱۱	۵,۵٪	۵۶۳,۶۷۰	۹٪	۲۸۶,۲۴۲	۳,۱٪
۸	اردبیل	۷۶۸,۸۱۴	۴,۹٪	۲۵۶,۲۱۲	۴,۱٪	۵۱۲,۶۰۲	۵,۵٪
۹	آذربایجان غربی	۷۲۳,۳۷۴	۴,۶٪	۲۱۹,۱۸۷	۳,۵٪	۵۰۴,۱۸۷	۵,۴٪
۱۰	کرمانشاه	۶۸۸,۶۲۱	۴,۴٪	۱۵۴,۶۶۰	۲,۵٪	۵۳۳,۹۶۱	۵,۷٪

محصول برداشت شده از اراضی زراعی در سال زراعی ۱۳۹۶-۹۷ مجموعاً ۶۳,۸۷۴,۴۹۷ تن می باشد که ۵۶,۲۹۰,۲۸۳ تن آن (۸۸٪) از اراضی کشت آبی و ۷,۵۸۴,۲۱۴ تن آن (۱۲٪) از اراضی کشت دیم برداشت گردیده است. لیکن در این میان سهم استان ها از تولید محصولات زراعی تفاوت های زیادی دارد. استان خوزستان با برداشت ۱۳,۴۱۷,۳۷۸ تن محصول از اراضی زراعی که ۲۱٪ از مجموع محصولات زراعی تولیدی کشور را در بر می گیرد، دارای بیشترین مقدار تولید محصولات زراعی می باشد. استان های یزد و قم با برداشت به ترتیب ۱۸۱,۹۳۲ تن و ۱۸۷,۱۶۴ تن محصولات زراعی که هر یک حدود ۰,۳ درصد از کل محصول زراعی تولیدی کشور را تشکیل می دهند، کمترین تولید محصولات زراعی را داشته اند. در تولید محصول زراعی در اراضی کشت آبی، استان خوزستان با برداشت ۱۳,۲۷۷,۰۱۱ تن، ۲۳,۶٪ از کل محصولات

اراضی آبی را به خود اختصاص داده و در برداشت محصول زراعی حاصل از کشت دیم، استان گلستان با برداشت ۸۷۳,۱۷۶ تن محصول زراعی، ۱۱,۵٪ از کل محصول تولیدی در اراضی کشت دیم کشور را به نام خود ثبت نموده است.

استان هایی که دارای بیشترین میزان تولید محصولات زراعی می باشند عبارتند از :

ردیف	نام استان	کل اراضی زراعی		اراضی زراعی آبی		اراضی زراعی دیم	
		مقدار تولید (تن)	سهم (درصد)	مقدار تولید (تن)	سهم (درصد)	مقدار تولید (تن)	سهم (درصد)
*	کشور	۶۳,۸۷۴,۴۹۷	٪۱۰۰	۵۶,۲۹۰,۲۸۳	٪۸۸	۷,۵۸۴,۲۱۴	٪۱۲
۱	خوزستان	۱۳,۴۱۷,۳۷۸	٪۲۱	۱۳,۳۷۷,۰۱۱	٪۲۳,۶	۱۴۰,۳۶۷	٪۱,۹
۲	خراسان رضوی	۴,۸۹۹,۹۳۷	٪۷,۷	۴,۸۱۷,۱۴۰	٪۸,۶	۸۲,۷۹۷	٪۱,۱
۳	فارس	۴,۳۸۲,۶۵۸	٪۶,۹	۴,۳۲۲,۵۹۵	٪۷,۷	۶۰,۰۶۳	٪۰,۸
۴	آذربایجان غربی	۳,۴۴۵,۹۲۸	٪۵,۴	۲,۸۶۲,۲۷۱	٪۵,۱	۵۸۳,۶۵۷	٪۷,۷
۵	همدان	۳,۱۶۶,۹۱۶	٪۵	۲,۳۵۸,۹۸۴	٪۴,۲	۸۰۷,۹۳۲	٪۱۰,۷
۶	کرمانشاه	۲,۶۷۰,۴۷۸	٪۴,۳	۲,۰۲۸,۲۵۴	٪۳,۶	۶۴۲,۲۲۴	٪۸,۵
۷	قزوین	۲,۵۱۸,۹۴۸	٪۳,۹	۲,۲۷۶,۹۵۹	٪۴	۲۴۱,۹۸۹	٪۳,۲
۸	لرستان	۲,۴۵۲,۷۵۲	٪۳,۸	۱,۹۷۰,۰۳۸	٪۳,۵	۴۸۳,۷۱۴	٪۶,۴
۹	اردبیل	۲,۲۴۵,۷۰۱	٪۳,۵	۱,۸۷۹,۰۷۹	٪۳,۳	۳۶۶,۶۲۲	٪۴,۸
۱۰	آذربایجان شرقی	۲,۰۸۳,۳۲۵	٪۳,۳	۱,۲۳۴,۷۲۲	٪۲,۲	۸۴۸,۶۰۳	٪۱۱,۲

مقایسه دو جدول فوق نشان می دهد که استان های کردستان و زنجان که از نظر وسعت اراضی زراعی جزء ده استان برتر کشور قرار دارند در لیست ده استان برتر از لحاظ تولید محصولات زراعی قرار نداشته و در عوض استان های قزوین و لرستان که از وسعت اراضی زراعی کمتری برخوردارند، به لحاظ تولید محصول در لیست ده استان برتر قرار گرفته اند. علت این امر به مساحت اراضی دیم و مقدار برداشت واحد سطح انواع محصولات مرتبط می باشد که در گزارش جداگانه ای به آن پرداخته خواهد شد.

نکته مهم دیگر در استان های برتر به لحاظ وسعت اراضی زراعی، مرزی بودن ۷ استان از مجموع ۱۰ استان و به لحاظ تولید محصول، مرزی بودن ۶ استان از ۱۰ استان برتر می باشد. بدین لحاظ توجه بیشتر به این استان ها، در امنیت غذایی کشور که مهمترین رکن خودکفایی در کشور می باشد، بسیار تاثیرگذار به نظر می آید.